

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ไทยสัปายะ (หัตถบำบัด)*คณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการ
พัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนด
มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสัปายะ (หัตถ
บำบัด) โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสัปายะ
(หัตถบำบัด) (Holistic health promotion therapist : Thai sappaya massage) หมายถึง
บุคลากรผู้ปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการนวดแบบไทยในการส่งเสริมสุขภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์
รวม ไทยสัปายะ (หัตถบำบัด) แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคล
ทั่วไปสามารถดูแลตนเองและผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้
ความสามารถ

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้
ความสามารถและความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการ และให้คำแนะนำเบื้องต้นได้
ทั้งนี้มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัด ความรู้ ความสามารถและ
ทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพนักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสัป
ายะ (หัตถบำบัด) ให้เป็นดังนี้

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ๓.๑ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ความรู้ทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา (๑) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา

(Basic knowledge of anatomy and physiology)

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา (ก) เซลล์และเนื้อเยื่อ (Cell and tissue)

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา (ข) โครงสร้างและหน้าที่ผิวหนัง (Skin structure and
function)

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา (ค) ระบบโครงกระดูก (Skeleton system)

- (ง) ระบบกล้ามเนื้อ (Muscular system)
 - (จ) ระบบประสาท (Nervous system)
 - (ฉ) ระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular system)
 - (ช) ระบบหายใจ (Respiratory system)
 - (ซ) ระบบย่อยอาหาร (Digestive system)
 - (ณ) ระบบขับถ่ายปัสสาวะ (Urinary system)
 - (ญ) ระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine system)
 - (๒) วิชาทั่วไป (Generic area of study)
 - (ก) สาธารณสุขมูลฐานและสุขอนามัยในสปา (Health, hygiene and safety in the spa)
 - (ข) ขั้นตอนการทำงานในสปา (Spa procedures)
 - (ค) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับสปา (First aid for spa)
 - (ง) การนำเสนอบริการและสินค้า (Services and products recommendation)
 - (จ) ทักษะการติดต่อ สื่อสาร (Communication skill)
 - (ฉ) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคผิวหนังที่ควรทราบ (Basic skin diseases)
 - (๓) จรรยาบรรณของผู้ให้บริการ (Professional code of ethics)
 - (๔) กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพ (Professional law)
 - (๕) การทำจิตให้สงบ (Meditation)
 - (๖) สนทนาภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงาน (Basic English conversation)
 - ๓.๑.๒ ความรู้เฉพาะหัตถบำบัด
 - (๑) ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย
 - (ก) ทฤษฎีการแพทย์แผนไทยเบื้องต้น (Basic Thai traditional theory)
 - (ข) สมุนไพรเบื้องต้นเกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐาน (Basic medicinal herbs in public health)
 - (๒) ทฤษฎีการนวดไทย
 - (ก) ประวัติ องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทย (History, knowledge and applied massage)
 - (ข) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเส้นประธานสิบ (Ten energy lines basic knowledge)
 - (ค) การนวดไทยพื้นฐาน (Basic Thai massage)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน (ง) การนวดเท้าเพื่อสุขภาพ (Foot massage for health)

(จ) ประโยชน์ของการนวด (Benefits of massage)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ฉ) ข้อห้ามและข้อควรระวังในการนวด (Contra -

Indication and precaution to message)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ช) กายบริหารแบบไทยฤๅษีดัดตนพื้นฐาน ๑๕ ท่า (๑๕

basic positions rucsi datton exercise)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๒.๑ นวดไทยเพื่อผ่อนคลายอาการปวดเมื่อยทั่วไป

๓.๒.๒ นวดเท้าเพื่อสุขภาพ

๓.๒.๓ กายบริหารแบบไทยฤๅษีดัดตนพื้นฐาน ๑๕ ท่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๒.๔ ข้อห้ามและข้อควรระวังในการนวด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๓ ทักษะ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความ

ซื่อสัตย์และประหยัด

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่

๓.๔ ความรู้ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๔.๑ หมวติววิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การตรวจแยกอาการปวด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๔.๒ หมวติววิชาการแพทย์แผนไทย

เภสัชกรรมไทยเบื้องต้นเกี่ยวกับหัตถบำบัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๔.๓ หมวติววิชาการนวดไทย

(๑) เส้นประธานสิบกับการเกิดโรค

(๒) การนวดไทยบรรเทาอาการ ๑๐ อาการ ได้แก่ ปวดศีรษะ

ปวดคอ ปวดบ่าและไหล่ ปวดหลังและเอว ปวดสะโพกและข้อสะโพก ปวดแขน ปวดข้อศอกและ

ข้อมือ ปวดขา ปวดเข่า ปวดข้อเท้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) การบันทึกทางการแพทย์แผนไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕.๑ นวดบรรเทาอาการ ๑๐ อาการ

(๑) ปวดศีรษะจากความเครียด (Stress headache)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ปวดคอและบ่าที่ไม่ใช่อาการปวดที่เกิดจากความผิดปกติของ

ระบบกระดูกและเส้นประสาท (Neck pain : No skeletal and nervous system problems)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ปวดไหล่ (Shoulder pain) จากการทำงานเคล็ดก้ำมเนื้อ

ทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) ปวดหลังและเอว (Low back pain) จากการทำงานที่ไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เกี่ยวกับอุบัติเหตุข้อเสื่อม หมอนรองกระดูกเคลื่อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ปวดสะโพกและขัดสะโพก (Hip pain) จากการเคล็ดขัดยอก

กฤษฎีกา

(๖) ปวดแขน (Arm pain) จากการทำงาน การออกกำลังกาย ที่ทำให้เกิดอาการเมื่อยล้า

(๗) ปวดข้อศอกและข้อมือ (Elbow and wrist pain) จากการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทำงานการออกกำลังกาย เคล็ดขัดยอกที่ไม่ใช่เกิดจากการอักเสบติดเชื้อ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) ปวดขา (Leg pain) จากการทำงาน ยืน เดิน นั่งนาน ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๙) ปวดเข่า (Knee pain : No inflammation and infection)

สำนักงาน ไม่เกี่ยวกับข้ออักเสบและติดเชื้อ

(๑๐) ปวดข้อเท้า จากข้อเท้าแพลง ยกเว้น ข้ออักเสบ ปวด บวม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แดง ร้อน (Ankle pain : No inflammation)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕.๒ ข้อห้าม และข้อควรระวังในการนวด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕.๓ กายบริหารแบบไทยท่าฤๅษีตัดต้นเพื่อบรรเทา ๑๐ อาการ ได้แก่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปวดศีรษะ ปวดคอ ปวดบ่าและไหล่ ปวดหลังและเอว ปวดสะโพกและขัดสะโพก ปวดแขน ปวดข้อศอกและข้อมือ ปวดขา ปวดเข่า ปวดข้อเท้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕.๔ การบันทึกทางการแพทย์แผนไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๖ ทักษะคติ ประกอบด้วย แนวความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาความรู้ วิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

งาน สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมชาย ชุ่มรัตน์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปริญญานุช/ผู้จัดทำ

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา